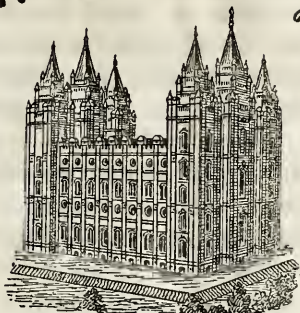

Skandinaviens Stjerne.

Organ for
Dages

de Sidste
Sellige.

SALT LAKE TEMPEL.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nummer 18

15 September 1904

53 Aargang

Den Fremmede fra Vesten
eller

En venskabelig Forhandling om religiøse Spørgsmaal
af

Ældste Ben. E. Rich.

(Fortsat fra Side 270.)

„Og De tror virkelig, at Daaben medfører Syndsforladelse?“ spurgte Doktoren.

„Uden Tvivl. Men naturligvis under den Forudsætning, at der til Grund for den ligger oprigtig Tro og alvorlig Omvendelse, samt at Ordinancen udføres paa rette Maade og af en dertil rigtig bemyndiget, det vil sige af En, som har faaet guddommelig Myndighed; ellers tror jeg ikke, at det gavner noget.“

„Det lader til, at De tilskriver Daaben en mere fremragende Betydning og omgiver den med mere Forbehold end Noget, jeg hidtil har hørt,“ indvendte Juristen.

„Maaske; Alle burde helst gjøre det samme. Hver evangelisk Sandhed burde samvittighedsfuldt beskyttes, og det er Efterladenhed i denne Henseende, som er Skyld i, at der i vor Tid findes saa mange forskellige Trosbetydelser, skjøndt der ligesom i Kristi Dage kun burde læres een evangelisk Lære med „een Tro, een Daab og een Gud“.“

„Det vilde virkelig ogsaa være underligt, hvis, som det forstaas, saa mange ulige Veje skulde føre til det samme Maal. Men det har jeg i Grunden aldrig tænkt paa før.“

„Vi skulle forsøge at berøre alle disse Punkter, førend vi slutte; lad os imidlertid først undersøge dette Princip og se, om Læren om Daaben taaler at ses i et fornuftigt Lys. Herren har ifølge sin Visdom og Godhed udvalgt denne Form og fastsat den som det afgjørende, sindbilledlige Kjendtegn paa, at et Menneskes Synder ere ham forladne, og at han fra denne Stund indtræder i et nyt Barneforhold til Gud. Det var med denne Kjendsgjerning for Nje, at Johannes fremholdt dette Princip (Mark. 1: 4). Petrus forkyndte det i Jerusalem paa den store Pinstedag (Apg. 2: 38). Ogsaa Saulus blev opfordret til paa samme Maade at faa sine Synder aftvættede (Apg. 22: 16). Og paa lignende Maade indstjærpede andre Disciple Daaben som det Middel, ved hvilket Gud tilgiver Synderen.“

„Det er allerede berørt, at Daaben udføres paa forskjellig Maade; hvilken stemmer overens med deres Anskuelse?“ spurgte Doktoren.

„Den eneste rigtige Maade er den, som omtales i Bibelen. Daaben udførtes i fordums Dage altid ved Legemet's fuldstændige Nedsænkning i Vandet, og det er en Kjendsgjerning, at der i lange Tider efter Kristi Tid ikke forekom nogen anden Maade. Det engelsk-amerikanske Ord Baptism (Daab) kommer af det græske Baptisma, der er den selvstændige Form af baptizo: at døbe, som kommer af bapto: at dyppe eller nedsænke Noget i Vandet en Tid.* Ordet døbe savner saaledes, uagtet det i Tidens Løb er bleven ensbetydende med Overøsning, al Slægtskab med den moderne Overøsning eller Bestænkelse, og det er vanskeligt at fatte, hvorledes det er bleven fortolket saaledes, hvis ikke Uvidenhed eller Tvang har ligget til Grund derfor. Saadanne berømte Forfattere som Polybius, Strabo, Dion Cassius, Mosheim, Luther, Calvin, Denck, Bossuet, Schaaf, Baxter, Jeremy Taylor, Robinson m. fl. ere alle enige om, at Nedsænkningen var den eneste forekommende Daabsmaade i den oprindelige kristne Kirke. I den hellige Skrift forklares denne Maade ogsaa saa tydeligt, at Lægmand kan fatte den uden at fare vild. Johannes opøgte en vis Plads, „fordi der var meget Vand“ (Joh. 3: 23). Kristus selv blev døbt i Jordans Flod, hvorefter han steg op af Vandet (Mark. 1: 5-10). Baade Hofmanden og Fillippus gik ned i Vandet (Apg. 8: 38-39); og Paulus siger, at Daaben forestiller Ligheden med Kristi Begravelse og Opstandelse (Rom. 6: 2-6), fordi vi gennem Troen og Omvendelsen dø med Kristus fra den gamle Syndenatur og gennem Daaben begraives og opstaa til et nyt Liv. Gaa vi ud fra denne sindbilledlige Forklaring, at „det gamle Menneske“ begraives i Daaben, og at det nye opstaa, er Daaben ogsaa et Sindbillede paa den nye Fødsel. Ved Nedsænkningen i Vandets Skjød tydeliggjøres altsaa Fødselens Sym-

* Det danske Ord at døbe er brugt ensbetydende dermed i den ældste dansk-norske Bibeloversættelse og skriver sig rimeligvis fra det oldnordiske Ord deypa: at neddykke, der i det væsentlige har samme Betydning som det græske bapto.

bol, men dette bortfalder jo, hvis Daaben udføres paa nogen anden Maade. Thi Jesus lærer, at vi maa fødes af Vand og Aand (Joh. 3: 5). Hvorledes Menneſkeheden trods alle disse klare Fakta kan antage ſaa mange Daabsformer udover denne ene, er virkelig mere, end jeg kan gjøre Rede for. Jeg antager, at jeg nu har ſagt nok for at viſe, at jeg har Ret i mine Anſkuelfer om Daabens Formaal og bestemte Udførelſesmaade; lad os derefter gaa over til at underſøge, hvem der egner ſig til dens Modtagelſe."

"Ja, efter diſſe Følgeſlutninger maa man jo antage, at den angaar Alles Frelſe," indſkjød Brown.

"Ja, forudsat at de først have adlydt Lærens første Hovedprinciper: Tro og Omvendelſe; thi Kristus befalede ſine Disciple at lære* Folket, førend de døbte dem (Matt. 28: 19-20). Hvo, ſom ſøger Daab, maa tro, inden han kan døbes (Mark. 16: 6). Folket i Samaria tilkjendegave deres Tro, inden Filippus døbte dem (Apg. 8: 12), og da den ætiopiſke Hofmand begjærede at blive døbt af den ſamme Discipel, ſvarede han: „Derſom du tror af ganſke Hjerte, kan det ſke“ (Apg. 8: 37). Alle, ſom have naaet, om jeg ſaa maa ſige, Selvbevidſthedens Alder og kunne modtage Lærdom, ere ſølgelig, naar de tro og have beſluttet at tjene Gud, beredte til at blive døbte. Ingen kan undgaa at opfylde dette Bud; ikke engang Cornelius kunde det, han, ſom var ſaa god, at en Herrens Engel ſagde til ham: „Dine Bønner og dine Almisſer ere ſtegne op for Gud og ihukommede.“ Altsaa, hans Bøn var ſaa fuld af Tro, at en Engel fra Himlen paa Grund af den beſøgte ham; men alligevel kunde han kun gjennem Daaben ſaa Udgang til Kristi Hjord (Apg. 10 Kap.). Vi ſe deraf, at alle med Undtagelſe af de ſpæde, uſkyldige Børn bør døbes, dog, ſom allerede nævnt, med det Forbehold, at de maa tro og i Sandhed have omvendt ſig fra Verdens Beſmittelſe og Synder."

"Det er altsaa Deres Mening, at ſpæde Børn ikke behøve at døbes?" ſpurgte Doktoren.

"Ja, ſelvſølgelig! Som jeg tydelig har bevist, maa der jo forud for Daaben gaa Underviſning, Tro og Omvendelſe; Ordet Omvendelſe forudsætter dog ikke ſtrengt taget et tidligere Syndeliv, men kan ogſaa betyde, at den, ſom hidtil har været ren, beſlutter ſig til med Guds Hjælp for Fremtiden at afholde ſig fra det, ſom er ondt. Men diſſe Principer ligge naturligviſ udenfor et ſpædt Barns Forſtandsomraade."

"Jeg maa dog ſige, at jeg ikke ganſke forſtaar, hvorledes De ſaar dette til at ſamſtemme med Bibelen. Sagde ikke Frelſeren: „Lader de ſmaa Børn komme til mig og formener dem ikke?""

"Det gjorde han; men han døbte dem ikke; han tog dem op i ſin Favn og velsignede dem, idet han ſamtidig lod ſine Disciple forſtaa, at

* I en nyere Overtættelſe af Grundtexten læſes: „Gjører alle Folkene til mine Disciple, ved at døbe dem" oſv. Selv om denne Overtættelſe er mere dogftabelig, er Meningen den ſamme, da Ordene forudsætter, man maa læreſ, før man kan gjøres til Discipel (den, der har modtaget Underviſning eller Dannelſe af Noget), ved at døbes oſv. Red.

de vare rene og fri for Synd; derfor tilhørte Guds Rige dem. De smaa Børns Ufskyld og Hjertets Renhed er i Virkeligheden det store himmelske Exempel, som Kristus holder frem for os alle til Virkeliggjørelse i vor Karakter (Mark. 10: 15); der kan altsaa ikke være Tale om at døbe dem, førend de have opnaaet Ansvarlighedsalder, og før de have faaet Kundskab om Synden og ved Tro ere komne til at omfatte Kristus som deres Frelser. Først da kunne de ved Tro og Daab forstaa Principet om Syndsforladelse; da, men ikke før, kunne de i Daaben delagtiggjøres i den Naade, ved hvilken de opnaa det Fortrin at faa Lov til i deres fremtidige Liv at kaste al deres Skyld paa ham, som gav sit Liv for dem, men som lever og udvirker Forladelse for dem hos Faderen (Hebr. 7: 25; 1 Joh. 2: 1). Daaben er saaledes for dem, som ere gamle nok til med fuld Bevidsthed om dens Betydning at modtage den, og ikke for Børn, som ikke kunne fatte dens Betydning, og som jo allerede tilhøre Guds Rige."

"Men naar nu et Menneske, som har forbedret sig og er blevet døbt til sine Synders Forladelse, som De siger, alligevel begaar et eller andet Fejltrin bagefter, skal han da døbes om for hver Gang, dette sker?"

"Hver og en af os begaar uden Tvivl baade i Tanker, Ord og Gjerninger det, som er syndigt, men siden vi ved Daaben „have iført Kristus“ (Gal. 3: 27), ere vi formedelst hans forsonende Blod blevne meddelagtige i den hos Faderen udvirkede Syndsforladelse og kunne altsaa i Kristi Navn med et angrende Hjerte indfinde os ved Naadens Trone og erholde Tilgivelse for disse mindre Skrøbeligheder uden at behøve at døbes paany. Hertil regner jeg dog ikke saadanne grove Synder som at falde fra det hellige Bud, indvikle os i Verdens Besmittelse (2 Peter 2: 20-22) og gjøre Kristus til Spot (Hebr. 6: 6), hvorved vi udslette os selv af Samfund med Guds Søn. „Men dersom vi vandre i Lyset (o: Kristi Samfund), ligesom han (Faderen) er i Lyset, have vi Samfund med hverandre, og Jesu Kristi, hans Søns Blod renser os fra al Synd“ (1 Joh. 1: 7)."

"De mener altsaa, at kun den, som i Troen har omfattet Kristus og ladet sig døbe i hans Navn, opnaar den Forladelse, som loves gennem hans Blod?"

"Der kan ikke være nogen Tvivl derom," svarede Durrant. „Vi blive da i den Frihed, som Kristus skjænkede os; men som sagt, det er naturligvis under Forudsætning af, at vi „blive i Lyset“, afholde os fra Kjødets Misgjerninger (Gal. 5: 19-21), vandre i Manden og bære dens Frugter (Gal. 5: 22). Her kommer jeg netop til det fjerde fundamentale Princip i Guds Søns Evangelium, nemlig den Helligaands Gave, hvis Frugter ere Fred, Glæde og Nætsærdighed (Rom. 14: 16). Vi have nu drøftet Tro, Omvendelse og Daab, og det ligger mig da nær paa Hjerte, inden vi gaa videre, at omtale denne Gave, der i

forrige Dage altid modtoges af de Troende, som adløde de Principer, vi lige have talt om. Da Apostlene efter Kristi Himmelfart bleve begavede med Kraft fra det Høje og prædikede for Folket paa Pinsesfestens Dag, gif deres Tale som et Sting til Manges Hjertes, og de spurgte, hvad de skulde gjøre. Petrus besvarede dette højt vigtige Spørgsmaal, og hvad hans Myndighed til at give et saadant Svar angaar, da maa vi tilstaa, at han var den af alle Herrens Tjenere, som mest egnede sig dertil; thi Kristus selv havde overladt ham Himmerigets Nøgler. Petrus var den præsiderende Apostel, og i Forening med sine Brødre havde han faaet sin Autoritet fra Herlighedens Herre. Hans Berettigelse til at kunne besvare dette Spørgsmaal korrekt og med Myndighed taaler derfor saa lidt Sammenligning med Nutidens Præsters, at der slet ikke behøver at rejses noget Spørgsmaal derom."

"Saavidt jeg veed, gjengiver De Omstændighederne rigtigt, men hvilket Svar gav han dem?" spurgte Juristen.

"Hans Svar findes i Apg. 2: 38-39. Man ser deraf, at saasnart han fornam, der var Tro hos Folket, opmuntrede han dem til at omvende sig, lærte dem om Daaben til Syndernes Forladelse og tilføjede Vøftet om den Helligaands Gave."

"Men hvorledes skulde de faa den Helligaand, eller hvorledes fik de den?"

"Ved Haandspaalæggelse. Da Petrus og Johannes begave sig til Samaria for at meddele den Helligaand til dem, som Filippus havde døbt, gjorde de dette ved Haandspaalæggelse (Apg. 8: 17). Ananias meddelte den til Paulus paa samme Maade (Apg. 9: 17), og Paulus gav den paa samme Vis til Disciplene i Efesus (Apg. 19: 2-6), og saasnart de havde modtaget Aandens Daab, glædede de sig ved de lovede Velsignelser. De vare da berettigede til de Tegn, som Frelseren havde lovet skulde følge de Troende. „Disse Tegn,“ sagde han, „skulle følge dem, som tro: i mit Navn skulle de uddrive Djævl; de skulle tale med nye Tunger; de skulle tage paa Slang, og dersom de drikke nogen Forgift, skal det ikke skade dem; paa de Syge skulle de lægge Hænder, og de skulle helbredes (Mark. 16: 17-18). Nu have vi Betingelserne: Tro, Omvendelse, Daab til Syndernes Forladelse og Haandspaalæggelse for Modtagelsen af den Helligaands Gave tilligemed Kristi Vøfte om de medfølgende Tegn."

"Men De maa erindre, at i Apostlenes Dage gaves Tegnene kun for at stadfæste Kirkens Guddommelighed, men nu, da denne er en Kjendsgjerning, ere de ophørte som overflødige."

"Til Goven og til Vidnesbyrdet!" svarede Durrant; „nævn mig Kapitel og Vers som Støtte for Deres Paastand!"

"Hvis De vil læse 1 Kor. 13 Kap., skal De finde, at „enten det er

profetiske Gaver, de skulle afskaffes, eller Tungemaal, de skulle ophøre“, „gjenhvarede Brown.

„Meget rigtigt; men hvis De vil have Ulejlighed med at læse de to næste Vers, vil De se, at „vi forstaa i stykkevis og profetere i stykkevis; men naar det Fuldkomne kommer, da skal det, som er i stykkevis, afskaffes“. Istedetfor at støtte deres Paastand om, at disse Ting ere op-hørte, bevise de følgende Vers netop, at de skulle vedblive, indtil det Fuldkomne kommer. Og intet fornuftigt Menneſte kan paastaa, at vi endnu have naaet Fuldkommenheden.“

„Deres Syn paa denne Sag forbauser mig. Jeg har altid forestillet mig, at disse Gaver ikke længere behøvedes, og det er tydeligt nok, at vore Præster have den samme Opfattelse.“

„Rig forbauser det aldeles ikke,“ svarede Durrant, og idet han pegede paa Bibelen, tilføjede han: „Thi denne gode gamle Bog siger, at den Tid skal vorde, da de skulle vende Ørene fra Sandheden og hen-vende sig til Fabler (2 Tim. 4: 4).“

„Jeg maa tilstaa,“ sagde Doktoren, „at De har overbevist mig om Evangeliets „første Principer“, som De kalder dem, og dersom jeg skulde beslutte mig til at lade mig døbe, vilde jeg absolut forlange, at det skulde ske paa den af Dem fremstillede Maade.“

„Opriktigt talt, det glæder mig at høre, men hermed er dog for-bunden Noget, som maasse yderligere vil forbause Dem. Hvis De nu fik ifinde at lade Dem døbe, hvem vilde De saa lade udføre denne hellige Handling?“

„Na, jeg tænker, jeg vilde henvende mig til en Præst, som stod mig nær, som jeg syntes om, og som var enig med mig i, at Handlingen burde forrettes paa denne Maade. Men hvorfor spørger De om det?“

„Jo, for hvis De tror paa, hvad jeg nys har forklaret Dem efter Bibelen, tror jeg ikke, og De selv vil heller neppe finde det rimeligt, at den første den bedste Præst skulde være berettiget til at døbe Dem.“

„Jeg maa sige Dem, Hr. Durrant, at De som en Fremmed baade forbauser og interesserer mig. Mener De virkelig, at disse Mænd, som kunne støtte sig til saa mange Aarhundreders kristelige Traditioner, at de som Ordets Tjenere ikke have Ret til at udføre denne Skik eller An-ordning, denne Ordinance, dette Bud, Princip eller hvad De vil kalde det. Det undrer mig sandelig, hvad De nu vil fremkomme med; men fortsæt, og lad os høre, hvilke nye Ideer De vil sætte istedetfor de gamle.“

„Jeg forsikrer Dem, Hr. Smith, at trods alle kristelige Traditioner vil den rene Sandhed formaa at sprænge alle Ideer, som vise sig at hvile paa et falsk Grundlag. Men, som jeg før har betonet, det er kun min Hensigt at paavise nogle faa bibelske Lærdomme, som det er nød-vendigt at forstaa for at erholde det evige Liv. Hidtil have vi blot

undersøgt Evangeliets Begyndelseslære, men lad mig nu udtale mig om, hvorledes Jesus organiserede sin Menighed, eller hvilke Embedsmænd han satte i sin Kirke til at varetage den, og lad os se, hvorledes man faar Myndighed til at handle i Guds Navn. Paulus omtaler „først Apostle, for det andet Profeter, for det tredje Lærere, dernæst dem, som gjøre kraftige Gjeringer osv.“ (1 Korinth. 12: 28), samt at Værket er „opbygget paa Apostlenes og Profeternes Grundvold, saa at Jesus Kristus selv er Hovedhjørnestenen“ (Epheser 2: 20). Videre siger han, at disse Embedsmænd ere satte i Kirken til Embedets Forvaltning, „indtil vi alle naa til Enhed i Troen og Guds Søns Erkjendelse“ (Eph. 4: 11-13). Ere Folkene naaet til denne Enighed og til Kundskab om Sandheden? Hvis ikke, hvorfor er da den Organisation og de Embedsmænd blevene afskaffede, som Herren satte i sin Kirke, netop for at de skulde medvirke til Opaaelsen heraf? Paulus siger endog saa, at disse Embedsmænd skulde staa i Kirken, for at Medlemmerne ikke skulde lade sig omdrive af ethvert Lærdoms Bejr (Eph. 4: 12-14). I vor Tid, da man saa overlegent udtaler, at man ikke behøver Apostle og Profeter, ere de saakaldte Kristne indbyrdes splidagtige og omdrevne af alle Slags Lærdomme, hvilket Paulus forudsagde vilde blive Tilfældet, naar disse inspirerede Herrens Tjenere ikke længere fandtes i Menigheden. Da Kirken mistede de nævnte Embedsmænd, gif den ogsaa tabt af sin guddommelige Autoritet og af alle andre Gaver og Velsignelser; Nutidens saakaldte kristne Samsund savne fuldstændig alle disse herlige Egenstaber, og de, som paaberaabe sig at være Ordets Tjenere, tale højest om, at disse Ting ere overflødige i vor oplyste Tid. Spørgsmaalet bliver altsaa: Oprettede Kristus sin Kirke efter det omtalte Mønster eller ikke? Hverken jeg eller nogen Anden kan benægte denne historiske Kjendsgjering. Men saa bliver Spørgsmaalet: Hvem har haft Ret til at forandre den? Og hvis Nogen — selv om det var en Engel fra Himlen — understod sig til i mindste Maade at forandre Kirkens Organisation eller dens Være, vilde han da ikke falde ind under den af Paulus omtalte Forbandelse (Gal. 1: 8)? Vilde en saadan Forandring ikke splitte og forvirre istedetfor at samle til Enhed efter den engang givne og fuldkomne Være til Menneskenes Frelse? Kristus indstiftede selv disse Embeder og Anordninger i Kirken til de Helliges fuldkomne Beredelse; derfor er den, som mod bedre Vidende lærer anderledes i Kristi Navn, en Forsfører og Antikrist i Ordets fulde Betydning. Forstjellen mellem Kristi sande Kirke paa den ene Side og den katholske Kirke med hele sit protestantiske Afkom paa den anden bestaar simpelt hen deri, at den førstnævnte har Apostle og Profeter, som ere kaldede af Herren, og som lede Kirken ved den Helligaands Inspiration og ved direkte Forbindelse med Himlen eller ved Engles Sendelse, medens de andre have selvkaldede eller af verdslige Regjeringer indsatte Præster, som prædike efter deres egen menneffelige

Visdom; de have Læreaanstalter, hvor deres Prædikanter advokatmæssigt lære at skrive og fremføre deres Prædikener istedetfor at forlade sig paa Vidnesbyrdet om Evangeliets Sandhed, Benyttelsen af opsparet Kundskab og den Helligaands Inspiration; istedetfor at forkynde Evangeliet frit og for Intet færdes de over Land og Rige for at søge efter fede Præstekald eller andre vellønnede Embeder, og istedetfor at være i Besiddelse af Kundskabens, Aabenbarelsens og Profetiens Aand savne de i mange Tilfælde Tro paa det, de selv lære. Hvor er der nu et Samfund, i hvilket der findes Apostle og Profeter?"

"De findes ingen Steder, saavidt jeg veed," svarede Doktoren, "men De maa erindre, at der i hvert Fald maa findes Præster; thi som før bemærket staar der jo: Hvorledes skulle de høre, uden der er Noget, som prædiker?"

"Ja, det gjør der ganske vist; men glem ikke, at der tilføjes: Men hvorledes skal Noget prædike, dersom de ikke blive udsendte (Rom. 10: 15)? Samme Apostel siger, at „Ingen tager sig selv denne Ære (Præstetjenesten for Gud), men den, som er kaldet af Gud, ligesom og Aaron var“ (Se Hebr. 4 og 5 Kap.). Han drager unægtelig her en Sammenligning mellem den ypperstepræstelige Tjeneste i den mosaiske Tid og Kristus, den store Ypperstepræst; men naar man betænker, at Aaron kaldtes til Præstetjenesten ved Aabenbarelse (2 Moseb. 4: 10-16), kan man med Rette drage den Slutning, at Ingen har Ret til at administrere Evangeliets eller Herrens Ordinancer, medmindre han er kaldet ved Aabenbarelse fra Gud ligesom Aaron. Af Jesu Ord til sine Apostle lære vi, hvor vigtig denne Myndighed var. Han siger nemlig til Petrus: „Og jeg vil give dig Himmerigets Nøgler, og hvad du binder paa Jorden, det skal være bundet i Himlene, og hvad du løser paa Jorden, det skal være løst i Himlene“ (Matt. 16: 19). Men ikke nok dermed; i det 18 Kap. siger han om alle de Tolv, at de have den samme Myndighed: „Hvadsomhelst I binde paa Jorden, skal være bundet i Himlene, og hvadsomhelst I løse paa Jorden, skal være løst i Himlene.“ Uden Himmerigets Nøgler eller Præstedømmets Myndighed ere intet Menneskes religiøse Handlinger anerkjendte af Gud. Endnu efter sin Opstandelse lader han dem forstaa, at „ligesom Faderen har udsendt mig, saa sender og jeg eder . . . Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladne, og hvem I beholde dem, ere de beholdne“ (Joh. 20: 21, 23). Denne Bemyndigelse viser med tilstrækkelig Tydelighed, at Apostlene ikke paa eget Ansvar paatog sig Evangeliets Forkyndelse og Anliggender, men at de udsendtes med Myndighed fra Kristus, saasom Kristus selv havde modtaget sin Autoritet fra Faderen i Himlen. Hvis de ikke vare i direkte Forbindelse med de himmelske Kræfter — den bindende og løsende Magt eller Præstedømmets Autoritet, vilde det da være tænkeligt, at de kunde have Magt til at forlade Synderne og beholde dem, saa at deres Ord bleve en Lov baade i Himlen og paa Jorden? (Fortsættes Side 283).

De Sidste Dages Helliges Organ for Skandinavien

Grundlagt 1851 · Udgaar den 1 og 15 i hver Maaned

Torsdag den 15 September 1904

Lad ikke eders Bøn bære Selviskhedens Præg.

Bønnen fjerner ikke direkte vore Prøvelser eller de dermed forbundne Sorger mere, end Pligtfølelsen fjerner Smittefaren fra Sygeplejersten; men den vedligeholder den aandelige Indflydelses Styrke, saa at de nedtyngende Omstændigheder ikke blive til en Fristelse. Forudsæt, at en stor Sorg rammer os; hvis vi da undlade at bede, give vi Rum for daarligere Indflydelser og bitre Følelser og begynde saa smaat at fornægte, at der er en retfærdig Gud; vi give da efter for Satans Fristelser og gjøre Prøvelsen, der kunde have tjent til at adle vort Sind, tidobbelt værre.

Der paalægges os her i Livet store Savn, naar vi skulle stilles fra det dyreste, vi eje, og vi møde ofte Haardhjertethed hos andre Mennesker; vi kunne i Sandhed sige, at Menneskene prøves ved Menneskene ad mangehaande Veje, og de Hjertesaar, de bibringe hverandre ved Karakterens og Følelsernes Forstjellighed og deres Dommes Kortsynethed, ere ofte smertefulde. Men naar vi møde den sorgfulde Stund med Bøn og, selv om Slaget kan synes os haardt, lægge al vor Bekymring for Herren, og forlade os paa ham som paa en Fader, da vil Lidelsen og Sorgen mildnes, og en lutrende og helliggjørende Tro vil opfylde vort Bryst. De Omstændigheder, som ellers mulig kunde have ledet os til at miste Troen paa Gud, ville da tjene os til Betsignelse og i vort Liv bære den sande Retfærdigheds Frugter.

Bønnen, som for den Vantro og Spotteren er lig et Slag i Luften, er for den bedende Troende en Bønhørelse af Himmelenes Magter. En oprigtig Bøn vil forøge vor Tro. Men hvis vi ikke blive bedre ved at bede og hvis vi tvivle, naar vi bede, hvad gavner Bønnen da? Naar du bøjer dig i Bøn, hvilket du ofte bør gjøre, gaa da hen paa et Sted, hvor du uforstyrret kan udtale dine Følelser for din himmelske Fader, og hør ikke op, før du føler i Dybet af din Sjæl, at din Bøn er antagen, og at du er opfyldt af Aandens Fred. Men bed ikke om andre Ting end saadanne, der kunne bringe dig selv og dine Omgivelser nærmere til Gud og tjene til hans Navns Forherligelse og hans Riges Udbredelse. Søg ikke alene dit eget Bedste, men ogsaa Andres. Stil Egentjærlighedens Sagen i Bero, ogsaa i din Bøn. Mange ellers gode Mennesker finde det i sin Orden at lade Selviskheden saa frit Løb, naar

de vende sig til Gud i Bøn. Vi have set Exempler paa Personer, som vi nødes til at sige have hærmet Guds Aand og ere blevne overladte til Verdens Bedrøvelse ved at bede om og uophørligt hengive sig til den Ide, at de uvilkaarligt maa have en eller anden mirakuløs Tilfjendegivelse uden at betænke, at det kun er gennem den saliggjørende Tros standhaftige Bevarelse, at Herren paa passende Tid og Sted aabenbarer Himmels Kræfter. Naar Guds Aand med tilstrækkelig Tydelighed har vidnet for en Sjæl — naar dette Vidnesbyrd i fuldkommen Overbevisning har tonet i Ens Indre og efterladt en usigelig Glæde, hvad i Himmelen eller paa Jorden kan da overgaa et saadant Vidnesbyrd? Intet! Og Ingen kan borttage det, medmindre vi føre et uretfærdigt Levned eller give Blads for en egentjærlig Aand. Men gennem Bøn om Sagtmodighed og Bøn om at kunne ofre sig styrkes Aandens Vidnesbyrd, og Evighedens Forhæng vil blive trukket til Side for vore Blikke. Bønhevelsen naar os stundom først i en fjern Fremtid, da Han, som bedst kjender os, veed, hvad der er vist at give os til rette Tid og Sted. Først naar Livets Strid er udkæmpet, faa vi Svar paa Alt, hvad vi have bedt om; først da kunne vi forstaa, hvad vi have erholdt gennem Bønnen.

Risøenhavns Efteraarskonference, som i „Stjernen“ for den 15 August var ansat til 27, 28 og 29 Sept., vil paa Grund af Udsættelsen af Missionshusets Indvielse i Stockholm finde Sted den 1, 2 og 3 Oktober.

Afløsning og Hjemrejse. Nedennævnte Uldster ere hæderligt afløste med Tilladelse til at rejse hjem til Zion:

Frederick E. Mitchell fra Aalborg, til Clinton, Utah.

Lorenz Pearson fra Malmö, til West Jordan, Utah.

Søren A. Jensen fra Aalborg, til Salt Lake City, Utah.

Otto J. Poulsen fra Malmö, til Provo, Utah.

Gustave Thomson fra Stockholm, til Logan, Utah.

Disse Brødre have alle udført et godt Arbejde i Herrens Tjeneste, og de vende nu hjem, fulgte af vore hjerteligste Dykhønsninger.

Dødsfald. Søster Caroline Andersen døde den 23 Juni 1904 i Frederikshald, Norge. Hun blev født den 14 Januar 1874 i Aremark, Norge, og omfattede Evangeliet den 23 Juni 1899. Hun var en trofast Søster i Kirken og efterlader Mand og to smaa Børn.

— Broder Karl August Henriksen døde i en Alder af 17 Aar den 21 August 1904 i Frederikshald, Norge. Han er dybt javnet af Forældre og Søskende. Albert Henriksen.

— Søster Maren Kirstine Johansen, født Jensen, døde i Odense den 5 August 1904. Hun fødtes i Espe paa Fyen den 14 November 1859 og omfattede Evangeliet i 1888. Hun var Præsidentinde for den Kvindelige Hjelpeforening i Odense fra den blev stiftet og til Døden rev hende bort. Hun var en god Søster og døde som en trofast Sidste-Dages Hellig.

Den Fremmede fra Vesten
eller

En venfskabelig Forhandling om religioſe Spørgsmaal.

(Fortſat fra Side 280.)

Ogſaa Paulus advarer, ſom allerede nævnt, mod, at Noget tager fig ſelv denne Ære, men den, ſom er kaldet af Gud, ligesom og Aaron var (Hebr. 5: 4). Som det ſes af Sammenhængen, og ſom jeg før ſagde, angaar dette Skriftſted fornemmelig det højere Præſtedømme, men det er ligesaa anvendeligt paa Præſtedømmet i Almindelighed, efterſom heller Ingen har Ret til at forvalte i noget andet præſteligt Embede uden at være kaldet af Gud (2 Moſeb. 4 Kap.; 4 Moſeb. 16, 17 og 18 Kap.). Lad os desuden læſe 2 Korinther 5: 20 og ſammenholde dette med alle de anførte Skriftſteders Indhold; ethvert fornuſtigt Menneſte vil da, ſaaſnart hans Opmærksomhed fæſtes derpaa, være paa det Rene med, at de tale om en Magt og Myndighed, ſom intet Menneſte kan beſidde uden at være kaldet af Gud, enten direkte, ſaaledes ſom Noah, Moſes, mange af Profeterne og de første tolv Apoftele, eller gjen-nem Andre, ſaaledes ſom Aaron og Joſva, der kaldedes gennem Moſes, og Matthias og Timotheus, der kaldedes gennem Apoftlene. Men, ſom ſagt, ligesaa lidt ſom det er Sandhed, at den ſaakaldte křiſtne Præſte-ſtand er kaldet af Gud gennem perſonlig Aabenbarelse fra Himlen, direkte eller gennem Andre — ſom Bibelen forklarer, at Herrens Tjenere ſkulle være — ligesaa lidt tro i vor Tid diſſe Mænd paa, at Herren i de forløbne atten Hundrede Aar har tilkjendegivet ſin Villie paa den omtalte Maade, eller at han i det Hele taget vil gjøre det nu eller ſenere. Spørg Deres Præſt, om han er bleven kaldet gennem Aabenbarelse, og han vil ſtrag ſvare Dem, at den Slags Ting hørte Fortiden til og behøves ikke nu — en Paafand, ſom efter min Mening ubeftridelig viſer, at han ſavner Myndighed til at døbe til Syndernes Forladelſe.“

„Men ſagde ikke Jeſus: „Gaar bort i al Verden og prædik Evgangelium for al Skabningen?“ indvendte Doktoren.

„Jo, meget rigtigt; men talede han dengang til Nutidens Præſter? Veretningen om den Bemyndigelse, han gav ſine Apoftele, giver vel ikke ſamme Myndighed overalt i Verden til Enhver, ſom for ſit Levebrøds eller andre Aarſagers Skyld kommer paa den Ide at ville være Præſt. Jeſus lod ſine Apoftele forſtaa, at de havde ikke udvalgt ham, men han dem (Joh. 15: 16); men i vor Tid gjør man lige det modsatte. Og endvidere udfendte han ſine Tjenere uden Pengepung og Randsel for at forkynde hans Evgangelium (Luf. 10: 4). „Hvad er da min Løn?“ ſiger Paulus. „At jeg, idet jeg prædik, kan fremsætte Křiſti Evgangelium uden Bekofning, paa det jeg ikke ſkal misbruge min Ret i Evgangelium“ (1 Kor. 9: 18). Spørg Deres Præſt eller ſaakaldte Sjæleſørger, om han

gjør det samme. De vil snart faa at se, at Indtægten er Hovedsagen for ham, og at det er Udsigten til den høje Gage og den forholdsvis lette Levevej, der i de fleste Tilfælde frister ham til at paatage sig et saadant Embede."

"Deres Paastande ere for mig højt mærkelige. Men hvorledes mener De, at en saadan Tilstand har kunnet indtræde? Hvad er der blevet af Evangeliet og dets Tjenere, som De taler om?"

"Paulus siger, at før Kristi Dag eller herlige Tilkommelse maa „Frafaldet komme“ (2 Thesjal. 2: 3), samt at vanskelige Tider skulle være at forvente i de sidste Dage (2 Tim. 3: 1). Der skulde komme en Tid, da Folket ikke vilde „fordrage den junde Lærdom, men efter deres egne Begjæringer tage sig selv Lærere i Hobetal, efter hvad der kildrer deres Øren. Og de skulle vende Ørene fra Sandheden, men henveide sig til Fabler“ (2 Tim. 4: 3-4); de skulle „have Gudsfrugtigheds Skin, men fornægte dens Kraft“ (2 Tim. 3: 5). Petrus siger endog, at disse falske Lærere skulle føre Menneskene bag Lyset ved at indføre fordærvelige Sætter, som de kunne søge Binding af (2 Peter 2: 1-3). Dette gjøre de ved at tage Betaling for deres Prædikener, hvis kunstige Ord ere beregnede paa at kildre Folkets Øren. Vi kunne passende karakterisere Tiden ved at benytte Profeten Micha's Ord (3: 11), at „dens Øverste dømmte for Stjerk, dens Præster lære for Betaling, dens Profeter spaa for Penge; dog forlade de sig fast paa Herren, sigende: Er Herren ikke midt iblandt os?“ Er nu, mine Venner, vor Tid med al dens ukriftelige Kirkepomp, al dens Sektisme og dens forffjellige forvildede religiøse Ideer ikke netop et tro Spejlbillede af Skriftens Ord? Have de ikke, siden Kirkens rette Autoriteter lede Martyrdøden og udryddedes af den romerske Verdensmagt, overtraadt Lovene, forvendt Skikkene og gjort den evige Pakt til Nutet? (Esaias 23: 5). Ungaaende Kirkens Tilstand, siden den afveg fra den rette Vej og mistede de aandelige Gaver, siger John Wesley i sin 94 Prædiken: „Den virkelige Grund til, at den Helligaands overordentlige Gaver ikke længere findes i den kristne Kirke, er den, at de Kristne ere gaaede tilbage til Hedenstabet, og kun den døde Form er ladet tilbage“; og efter min Mening er denne Form ikke alene død, men tillige saa lemlæstet, at den ikke er til at kjende igjen."

"Jeg kan ikke nægte, at Deres Udtalelser have givet mig et helt nyt Syn paa Aarhundreders Tilstand, som Historien absolut maa fordomme. Men skal man da efter Deres Mening antage, at Gud aldeles har forfaget Menneskeheden og efterladt os uden Haab?"

"Nej, Gud har ikke forfaget os og har heller ikke ladet os tilbage uden Haab; men det sørgelige Forhold i Løbet af de mange Aarhundreder er Resultatet af, at Menneskene, som jeg allerede har vist, have forfaget Gud ved at forandre Evangeliet og falde fra dets Lærdomme.

Herrens Haand er ikke bleven forförtet, saa at han ikke kan frelse, men det er Folkets Misgjerninger, som have fremkaldt Skilsmisjen mellem dem og ham, for at bruge Esaias Ord (Es. 59:1-4). Men gennem sine Tjenere har han lovet at oprette en Husholdning i Tidernes Fylde, hvor det altsammen atter skal sammensættes i Kristus, det, som er i Himlene, og det paa Jorden (Ephes. 1:10). Det vil blive Tiden for alle Ting's Gjenoprettelse, om hvilken Gud har talet gennem sine hellige Profeters Mund fra Arilds Tid (Apg. 3:21). Daniel, som ved Aabenbaringens Gave udtlyde Nebukanedzars Drøm, saa' de store Verdensrigers Skjæbne, og at Himmels Gud i de senere Kongers eller Rigers Dage (symboliseret ved Tæerne paa Legemet) skulde oprette sit Rige, som ikke skal forgaa (Dan. 2. Kap.). Da Johannes, omkring Aar 90 efter Kristus, levede i Landsflygtighed paa Den Patmos, saa' han i et Syn „det evige Evangelium“ blive forkyndt for alle Slægter, Stammer, Tungemaal og Folk, og hørte Røsten, der lød: Frygter Gud og giver ham Ære, thi hans Doms Time er kommen (Aab. 14. Kap.). Kristus forudsagde til sine Disciple, at dette Riges Evangelium, hvis Oprettelse Daniel forudsaa, skulde blive prædiket i den ganste Verden til et Vidnesbyrd for alle Folk, og da skulde Enden komme (Matt. 24:14). I Betragtning af, at Gud fra evig Tid er den samme og kun anerkjender een Plan til Menneskehedsens Frelse, har man ogsaa Ret til at forvente, at det samme Evangelium med de samme Betsignelser igjen skal forkyndes. Og jeg kan med Sandhed sige Dem, at dette Riges Evangelium eller det samme Budskab, som Jesus forkyndte, virkelig kundgjøres paa Jorden i Dag, men det findes ikke hverken i de mange Folkekirker eller hos de mange forskellige Sekter. Vi leve paa en Tid, der kan sammenlignes med Tiden i Noah Dage, da Herren udsendte den retfærdige Prædikant for at advare Folket om Vandfloden, der skulde komme, hvis de ikke omvendte sig; men de forfaste hans Budskab, og det vil gaa paa samme Maade i Menneskens Søns Tilkommelsesdage (Matt. 24:37-39; Luk. 17:26-27). Det er et beklageligt Faktum, at naarjomhelst Gud har tilkjendegivet sin Kundskab og Villie for Menneskeheden, har man altid, istedetfor med Glæde at modtage den, med Mistillid forfasket den; man har søgt at stæde dens Budbærere, og mangen Gang har man ladet dem lide Døden; da selve Bingsgaardens Herre kom, naglede man ham til Korset som en Forbryder. Vi leve nu i Tidernes Fylde's Husholdning, da Gud er i Færd med at samle Alt i Kristus, baade det, som er i Himlene, og det paa Jorden. Derfor har det samme Præstedømme, som forðum holdt Himmerigets Nøgler — den bindende og løsende Magt eller Præstedømmet, som jeg omtalte før — gjengivet disse Nøgler til Mænd i det nittende Aarhundrede. En Herrens Engel har overbragt det evige Evangelium, som nu forkyndes til alle Folk, og den 6 April 1830 organiseredes under den Helligaands

Inspiration Jesu Kristi Kirke, som ifølge Aabenbaring fra Gud er bleven grundlagt efter samme Mønster som forud med Apostle og Profeter, Evangelister, Hyrder, Lærere og Diaconer. Siden have disse Guds Tjenere nophorlig forkyndt dette Budskab som et Vidnesbyrd om, at Kristi Kirke er gjenoprettet, at Himmeriges Rige er nær, og at Verdens Rigers Ende stunder saare nær til. De opfordre Alle til at tro paa Gud, vor evige Fader, og paa hans enbaarne Søn, Jesus Kristus, til at ombende sig fra deres Synder og til at lade sig døbe med Begravelsens Daab af dertil bemyndigede Mænd samt modtage Haandspaalægelse for den Helligaands Gave — Alt sammen det begyndende og opadgaaende Trinliste paa Evangeliets Stige, som vi i denne Aftentime saa nøje have gennemgaaet og forhandlet. Som Guds Tjenere love de, at alle Troende af Hjertet, som omfatte Læren paa denne Maade, skulle faa en urokkelig Overbevisning om, at den er af Gud (Joh. 7:17), og endvidere, at de samme Tegn, aandelige Gaver og Betsignelser skulle følge dem, som tro; thi samme Aarsag medfører altid samme Virkning. Mine Venner! Som en Herrens Tjener opfordrer jeg nu Dem til at følge disse ophøjede Principer, og De skulle med Glæde erfare, at De komme til at modtage af de lovede Betsignelser — at De have druffet af den „Kilde af Vand, som opvælder til evigt Liv“. Jeg er bleven indført i dette Selskab som Mr. Durrant fra Vesten. Men jeg vil her meddele Dem, at jeg er en Ældste af Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige; min Hjemstavn i Vesten er Salt Lake City, Utah, og mit Grinde til Nationerne er at forkynde disse herlige Sandheder, som jeg i Aften har fremlagt for Dem.“

Hele Selskabet var i højeste Grad overrasket; men da de Alle havde fulgt med i Bibelen, indrømmede de villigt, at hans Meninger vare overensstemmende med „den gode, gamle Bog“. De følte sig tiltrukne af hans Udtalelsers overbevisende Styrke og af hans Tankers Klarhed. Selv Brown bemærkede: „Jeg føler, at der ligesom er faldet Skjel fra mine Øjne, og at jeg ikke mere kan begrunde mit Tritenkeri.“

De takkede derefter Durrant for den lærerige Aften, han havde beredt dem ved at redegjøre for sin Tro, en Redegjørelse, som de alle havde lyttet til med usvækket Interesse; de følte med Bibelens Ord, at han havde ikke lært dem som de Skriftkloge, men som den, der havde Myndighed. Han gav de Tilstedeværende sit Visitkort, bag paa hvilket hans Kirkes Trosartikler vare trykte. Og efter et forbindelig: „God Nat!“ brød Selskabet op og trak sig samtalende tilbage for at gaa hver til sit.

Efterskrift.

Kjære Læser! Ved at gennemlæse denne Forhandling har nu ogsaa De faaet et Indblik i den Lære, som „Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige“ søger at udbrede. Kun endnu et lille Ord, før vi stilles.

De vil sikkert indrømme, at De nu veed mere om den saakaldte „Mormonisme“, end De nogensinde før har faaet at vide gennem usandfærdige Nygter. Denne Forhandling søger klart og letfatteligt at fremstille Grundsætningerne i vor Tro. Hvad er nu Deres Mening om dem? Kunne de taale at prøves som Guldet, der prøves i Ilden, eller kunne de det ikke? De maa ikke undlade at svare; thi Gud har udstyret Dem med en fri Villie, og det er Deres Pligt at dømme for Dem selv, om det, vi byde Dem, er ægte, eller om det kun er en Blanding af uægte Ting. Naar De nu nøje har prøvet dem, og De efter endt Undersøgelse kommer til det Resultat, at de have kunnet taale Prøven, at de have beholdt deres Ægthed, deres Bægt og Værdi ligesom de ædle Metaller, der prøves af Reniferen, se da ikke længer paa disse Lærdomme med Ligegyldighed, men tænk nøje over, hvad de indeholde.

De Sidste-Dages Helliges Tro stiller en uafviselig Fordring til Deres Opmærksomhed, fordi den understøttes af saa mange Beviser paa dens Ægthed. Bøger, Traktater og Tidsskrifter i det dansk-norske, svenske og engelske Sprog ere overalt tilgængelige. Læs, lyt efter og bed i Tro til Gud! Tusinder have gjort saaledes for Dem, og disse bære i Dag Vidnesbyrd om, at de have faaet Kundskab og Visdom om disse Tings Sandhed og ere komne i Besiddelse af „den Fred, som overgaar al Forstand“. „Mormonismen“'s Tilværelse og Udvikling er ikke baseret paa Uvidenhed; den besidder i sig de Livsprinciper, som formaa at drage alle sandhedselfskende Mennesker til sig, baade Læg og Lærd. Disse Principer sætte den istand til at udholde alle Storme og Angreb, og den vil med Tiden for hele Verden vise sig at være, hvad den er, „en Guds Kraft til Frelse“ for alle dem, som tro og adlyde den; men den forbeholder sig ogsaa at gjøre Ansvar gjældende overfor alle dem, som forkaste den; thi dette er Dommen, at Nyet (Kristi Kirke) er kommet i Verden (Joh. 3: 19), men dette er Betsignelsen, at den, som hører Frelserens Ord og tror Faderen, som udsendte ham, har evigt Liv og kommer ikke til Dommen, men er gaaet over fra Døden til Livet (Joh. 5: 24).

Læs Mormons Bog. Det er en hellig Optegnelse, der netop indeholder „det evige Evangelium“, som det ogsaa læres i Bibelen, og tillige Historien om Amerikas Oldtidsindbyggere. Desuden har De Udgang til „Lærdommens og Pagtens Bog“, „Evangeliets sande Grundsætninger“, „En Udvarfels Røst“, foruden nogle mindre Bøger, og alle disse ville have Interesse for dem, som elske og søge Oplysning. Alle Engelsklæsende, som ønske at gjøre sig bekendte med History of the Church Vol. I and II (con-

tains the History of the Prophet Joseph Smith written by himself), kunne faa den tilsendt for \$ 1.50 for hvert Bind post paid fra Deseret News, Book Store, 6 Main Street, Salt Lake City, Utah, U. S. A. Disse Bøger indeholde „Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige“s Lærdomme og en Del af dens Historie, og de kunne med Undertagelse af den engelske Udgave faas til en fastsat Pris paa alle vore Missionskontorer i Danmark: Kjøbenhavn, Korsgade 11, N; Aarhus, Borupsgade 12; Aalborg, Nørregade 13; og i Norge: Christiania, Osterhaugsgaden 27; Bergen, Kong Oscarsgade 5; Trondhjem, Rosenborggade 20.

Kvinden.

Ej spørges om Kvinden fra gyldne Palads,
ej Kvinden fra Jndfidderstue,
vi spørger om Kvinden, der fylder sin Plads,
hun bære Diadem eller Hue;
om fart eller grov kommer lidet os ved,
naar Hjertet kun slaar paa det rigtige Sted.

Hil Kvinden, som samler i Renhed og Tugt
os tæt under Ildhuens Fane;
som Unglingens Liv giver Spænding og Flugt
og Manden til Arbejd kan mane,
som fylder med Lykke og Livsmød sit Hjem
og kalder i Folket det dygtige frem!

Hil Kvinden, som over sin Gryde, sit Garn,
ej Nandslivets Dagværk forglemmer,
som tjæmper for Lys og for Luft for sit Barn
og Folkelivets Helse forfremmer!
Hver Kvinde, der nemmed i Alvor sit Kald,
skal siges i Hytte og hyldes i Hal.

Forf. Zakarias Nielsen
i Digtamlingen „Kloftespil“.

Indhold:

En venstabelig Forhandling	273, 283	Kjøbenhavns Efteraarskonference	282
Redaktionelt:		Afløsning og Hjenrejse	282
Lad ikke eders Bøn bære Selvisk-		Dødsfald	282
hedens Præg	281	Poesi: Kvinden	288

Udgivet og forlagt af Anthon L. Skanck, Korsgade 11, Kjøbenhavn N.

Trykt hos F. E. Børding (B. Peterien).